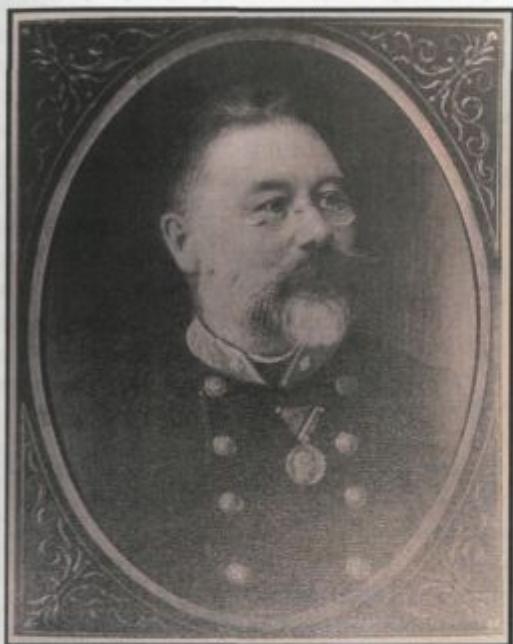

200. obletnica rojstva in 125 letnica smrti pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja

*Lovrenc Košir (1804 - 1879), pobudnik
poštne znamke*

Letos 29. julija je minilo točno 200 let od rojstva in 7. avgusta 125 let od smrti našega rojaka iz Spodnje Luše, Lovrenca Koširja, ki je že davnega leta 1836 Najvišji dvorni poštni upravi na Dunaju predstavil svoj predlog plačevanja poštne z gumirano pisemsko znamko, ki bi jo odpošiljatelj pisemske pošiljke prilepil na pismo in s tem dokazal, da je plačal poštino. Žal je bil njegov predlog vpeljave pisemske ali poštne znamke zavržen.

Šele 1. junija 1850 so v deželah takratne habsburške monarhije vpeljali poštno znamko, kar je bila večna Koširjeva življenjska mora, tudi leta 1874, ko je bil že upokojen. Tega leta je bil v Bernu sprejet sklep o ustanovitvi Mednarodne poštne zveze (UPU), kamor je Košir še zadnjič poslal svoj predlog iz leta 1836 o svojem izumu plačevanja poštne s pisemsko znamko, čeprav je medtem v Angliji maja 1840 angleška pošta na predlog Rowlanda Hila izdala prvo pisemsko znamko na svetu. Predstavniki pošt se v Bernu niso hoteli izreči o tem, kdo je bil pobudnik za izdajo poštne znamke. Zanje je bilo važno le dejstvo, da je angleška pošta v Londonu 6. maja 1840 izdala prvo pisemsko znamko - črnega penija (Penny Black) na svetu. Po tem udarcu se Košir ni več pobral, temveč je v revščini, bolan in osamljen že leta 1879 umrl na Dunaju v mestni hiralnici.

Košir je večji del svoje službe opravil na raznih visokih poštno-finančnih ustanovah v Ljubljani, Benetkah, Milanu, Zagrebu in na Dunaju, kjer je vpeljal nekaj reform poštних financ.

Košir bi ostal tako za vedno pozabljen, če njegovega dela in življenja leta 1939, neposredno pred drugo svetovno vojno ne bi začel sistematično preučevati znani slovenski filatelista in tudi finančnik Ferdinand Kobal iz Ljubljane, ki je Lovrenca Koširja imenoval očeta poštne znamke. Žal je Ferdinand Kobal leta 1959 umrl.

V nekdanji Jugoslaviji so po Kobalovi smrti raziskovalci Koširjeve zapuščine ugotovili, da je bil Košir nemškutar, ker je pisal v nemškem jeziku, da je bil celo obtožen ponarejanja uradnih listin in priprt v Zagrebu, zaslužen pa le za izpeljavo nekaterih reform poštних financ.

Ob 100. obletnici Koširjeve smrti leta 1979 je avstrijska pošta izdala priložnostno poštno znamko s Koširjevim portretom in napisom: »Lovrenc Košir pionir poštne znamke.«. Šele v samostojni državi Sloveniji je pionir ali pobudnik poštne znamke Lovrenc Košir ob 200. obletnici rojstva in 125. obletnici smrti spet dobil resnično podobo, ki mu pritiče. Tudi tokrat je pobuda prišla iz Avstrije, kjer so Koširja vedno spoštovali in se zavedali, kakšno idejo je Košir leta 1836 izumil in kakšno priložnost so zamudili, da bi takratna habsburška monarhija izdala prvo poštno znamko na svetu. Dr. Ernst Bernardini, upokojeni sodnik, ki živi blizu Spittala, je po petletnem preučevanju že znanih in novih Koširjevih dokumentov iz arhivov na Dunaju, v Zagrebu, Leipzigu, Ljubljani, Beogradu in Bernu napisal knjigo o Koširjevi življenjski poti. Biografija je napisana v nemškem jeziku in po zaslugi Filatelistične zveze Slovenije in Pošte Slovenije prevedena tudi v slovenščino.

Dolg do velikega, vendar nikoli priznanega izumitelja poštne znamke je vsaj delno poplačala tudi njegova rodna domovina Slovenija. Filatelistična zveza Slovenije, Občina Škofja Loka, Pošta Slovenije in Filatelistično društvo Lovro Košir iz Škofje Loke so pripravili naslednje prireditve:

- 21. maja 2004 je Pošta Slovenije izdala priložnostno poštno znamko s Koširjevim portretom in njegovo rojstno hišo, esej, priložnostni ovitek prvega dne in dva priložnostna žiga.
- 11. junija 2004, odkritje spomenika Lovrencu Koširju v Aleji znamenitih Ločanov v Škofji Loki z nagovori: župana občine Škofja Loka, Igorja Drakslérja, podpredsednika Filatelistične zveze Slovenije, Mihaela Focka, direktorja Pošte Slovenije, d.o.o., Poslovne enote Kranj, mag. Mirana Čehovina in predsednika Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka, mag. Srečka Beričića. Povezovalec kulturnega programa je bil Jure Svovljšak. Odkritje tega spomenika je bilo tudi združeno z odprtjem dveh filatelističnih razstav: 4. državne filatelistične razstave LOKAFILA 2004 v klubski dvorani Hotela Transturist v Škofji Loki in mednarodne filatelistične razstave EUROPHILA 2004 v Galeriji Franceta Miheliča v Kašči na Spodnjem trgu v Škofji Loki. Za to priložnost je organizacijski odbor obeh razstav izdal dva kataloga in palmaresy. Na obeh razstavah je sodelovalo skoraj 80 filatelistov iz Slovenije, Hrvaške, Finske, Nemčije, Belgije, Nizozemske, Francije in Luksemburga.

- 13. junija 2004 je bil v restavraciji Hotela Transturist v Škofji Loki mednarodni simpozij o Lovrencu Koširju (II. del). Dan prej je svojo knjigo: »Laurenz Koschier Wegbereiter der Briefmarke« predstavil njen avtor dr. Ernst Bernardini na predstavitvi v Celovcu. Na simpoziju v Škofji Loki sta svoj referat: »Lovrenc Košir in poštna znamka« predstavila dr. Janez Cerkvenik in Aleksander Elsner, slovensko različico knjige dr. Bernardinija pa so predstavili Igor Pirc, Klaus E. Eitner iz nemške filatelistične zveze in dr. Bernardini osebno. Vsi prisotni na simpoziju so nato obiskali še rojstno hišo in spomenik Lovrenca Koširja v Spodnji Luši.
- Pisni prispevki novinarjev kot odmevi na te prireditve so bili objavljeni v časnikih Delo, Nedelo, Dnevnik, Gorenjski glas, Slovenske novice, Družina, Ločanka, Kranjčanka, Loški utrip in Poštni razgledi, ter v strokovnih filatelističnih revijah Nova filatelija, ki izhaja v Sloveniji, Philatelie, ki izhaja v Nemčiji, in v filatelistični reviji, ki izhaja v Švici.
- V časniku Dnevnik je izšel tudi feljton »Lovrenc Košir, oče poštne znamke«, avtorja Janeza W. Stoparja (Janka Štampfla).
- 29. julija 2004 je Slovenska filatelistična akademija v Idriji, rojstnem kraju Ferdinanda Kobala, Koširjevega biografa, predstavila dve e-knjigi: »Lovrenc Košir, biografija« in »FK Ljubljana, 70 let, prispevek za zgodovino«. Avtorja e-knjig sta Mitja Jančar, nekdanji predsednik Filatelistične zveze Slovenije in častni član Filatelistične zveze Slovenije Janko Štampfl.

Vsi prispevki predstavljenih prireditev so neprecenljive vrednosti, ker temeljijo na do danes poznanih arhivskih dokumentih iz vseh krajev, kjer je Lovrenc Košir služboval, vključno s poštnim arhivom Mednarodne poštne zveze v Bernu, kjer je arhiviran dokument o njegovi pobudi za vpeljavo poštne znamke iz leta 1836.

Bistvo vseh navedenih člankov in prispevkov se v tem sklopu Loških razgledov vsebinsko med seboj ne razlikuje, obstajajo pa nekatere različice, ker so nekatera dejstva na novo odkrita, nekatera pa napisana po navdihu, ker je veliko dokumentov o Koširju že uničenih.

ODKRITJE DOPRSNEGA KIPA LOVRENCA KOŠIRJA V ALEJI ZNAMENITIH LOČANOV V ŠKOFJI LOKI, 11. JUNIJA 2004

Prireditveni prostor v Aleji znamenitih Ločanov v Šolski ulici je bil za to slovesnost posebej svečano urejen: okrašen je bil s slovensko, evropsko in loško zastavo, cvetlični aranžma je bil izdelan v obliki poštne znamke, po tleh je bilo razprostrto listje, okoli spominskega obeležja so bile razprostrte kuverte in pisma z znamkami.

Prireditve se je pričela ob 18. uri s slovensko in evropsko himno, ki ju je zaigral Mestni orkester Škofja Loka pod dirigentskim vodstvom Iva Guliča. Spored je pripravil in povezoval Jurij Svobljšek.

Pozdravni nagovor župana občine Škofja Loka Igorja Drakslerja

V čast mi je, da lahko pozdravim letošnje gostovanje 4. državne filatelistične razstave »LOKAFILA 2004«, mednarodne filatelistične razstave »EUROPHILA 2004« ter filatelistične razstave z naslovom »LOVRENC KOŠIR IN POŠTNA ZNAMKA« v Škofji Loki.

Prav ob 200. obletnici rojstva pobudnika poštne znamke, našega rojaka Lourenca Koširja si bomo lahko poleg najboljših filatelističnih zbirk iz Slovenije ogledali še eksponate filatelistov iz osmih evropskih držav, ki so združeni v združenju filatelističnih klubov Europhila s sedežem v Belgiji.

Počaščen sem, ker smo prav v naši občini deležni predstavitve filatelističnih del, ki se ne ustavlja na etničnih mejah Slovenije. Poseben dosežek projekta je čezmejno sodelovanje, saj se lahko vsi udeleženi drug od drugega učimo – prek meja svoje doline, preko svojega horizonta in prek deželnih meja.

Mednarodna razstava ne pomeni samo povezovanja filatelistov, temveč tudi sodelovanje kot izziv za medsebojno razumevanje in kulturni razvoj. Nenazadnje zaznamuje in predstavlja delovanje Lourenca Koširja, škofjeloško umetnost ter naravno lepoto pokrajine tudi drugim občinam Evropske unije.

Verjamem, da bo dober obisk najlepše priznanje prirediteljem razstave. Še posebej bi rad čestital in se zahvalil Filatelističnemu društvu Lovro Košir Škofja Loka za pripravo in celotno organizacijo tako kvalitetnih razstav ravno v času praznovanja občine Škofja Loka. Želim, da bi svoje znanje in izkušnje posredovali tudi naslednjim rodovom.

*

Pozdravni nagovor podpredsednika Filatelistične zveze Slovenije Mihaela Focka

Odkritje doprsnega kipa Lourenca Koširja v Aleji znamenitih Ločanov v Škofji Loki, 11. junija 2004

Spoštovani g. župan Igor Draksler, spoštovani g. mag. Miran Čehovin, direktor Pošte Slovenije, Poslovne enote Kranj, spoštovani filatelisti, dame in gospodje!

Škofja Loka je bila že velikokrat prizorišče lepih in odmevnih filatelističnih razstav tako še v skupni državi kot tudi po osamosvojitvi Slovenije. Tudi naša prva državna filatelistična razstava po osamosvojitvi je bila pred dvanajstimi leti v Škofji Loki. Vsaka filatelistična razstava predstavlja slovensko filatelijo. Danes pa imamo priložnost, da v

Škofji Loki odpiramo celo tri razstave LOKAFILO 2004, to je našo IV. državno filatelistično razstavo po osamosvojitvi, spominsko razstavo ob 200-letnici rojstva reformatorja Lourenca Koširja in mednarodno razstavo EUROPHILA 2004, ki je rezultat sodelovanja filatelističnih društev iz osmih evropskih držav. Razen tega bodo ob 200-letnici rojstva Lourenca Koširja še druge filatelistične prireditve, slovensko-avstrijski simpozij, promocija knjige o Lourencu Koširju, izlet v rojstni kraj jubilaranta in druge.

Le redkokdaj se dogaja, da je v istem kraju sočasno toliko zanimivih filatelističnih prireditvev. Zato je to priložnost, da se filatelisti in drugi zainteresirani seznanijo z zgodovino poštnega prometa v predfilatelističnem obdobju, s poštoreformnimi predlogi Lovrenca Koširja, z vsemi drugimi zanimivostmi, lepotami in možnostmi filatelije novejšega obdobja in drugimi posebnostmi te prelepe in poučne ljubiteljske dejavnosti. Po obsegu, vsebini in pomenu vse te prireditve, predstavljajo tudi višek filatelističnega dogajanja v tem letu v Sloveniji.

Filatelistični razstavi LOKAFILA in EVROFILA 2004 sta tekmovalni razstavi, ki se prirejata le občasno, na določena obdobja. Za razstavljanje eksponatov na teh razstavah se zahteva dosledno upoštevanje pravil svetovne filatelistične organizacije FIP. Vse zbirke, ki se prikazujejo na državnih filatelističnih razstavah, se morajo tudi predhodno kvalificirati na društvenih in meddruštvenih razstavah. Ob zbirkah, ki so že prej dosegle mednarodna priznanja na svetovnih in evropskih filatelističnih razstavah, predstavljajo vse danes prikazane zbirke nekakšen vrh dosežkov slovenskih filatelistov v tem času in tudi priložnost, da se seznanimo z napredkom, ki ga je slovenska filatelija dosegla v času od zadnje državne razstave v Kopru.

FZS si je pred leti zadala nalogo popeljati slovensko filatelijo v vrh evropske in svetovne filatelije. Z organiziranjem seminarjev za zainteresirane razstavjalce, z usmerjanjem k pravilnemu oblikovanju eksponatov po mednarodnih pravilih, z nabavo nujno potrebnih razstavnih vitrin, z izobraževanjem lastnih sodnikov in komisarjev, prirejanjem filatelističnih razstav v Sloveniji in omogočanjem brezplačne udeležbe naših razstavjalcev na mednarodnih, evropskih in svetovnih razstavah mislimo, da smo na dobri poti, da to dosežemo. Lahko se pohvalimo, da smo že dosegli na svetovnih, evropskih in drugih mednarodnih razstavah mnoga vidna in celo najvišja priznanja, da imamo trenutno enega sodnika z mednarodno licenco, v kratkem pa pričakujemo še imenovanje drugega, da imamo šest domačih sodnikov in to za vse razstavne razrede, da s svojimi predlogi in soodločanjem delujemo v pomembnih organih svetovne in evropske filatelistične organizacije ter s spodbujanjem in izobraževanjem mladine ter odraslih skrbimo za nadaljnji razvoj slovenske filatelije ter s tem dosegamo zastavljene cilje.

Posebna zahvala gre Pošti Slovenije in njenemu vodstvu, ki s svojo dejavnostjo na emisijskem področju, z vsebinsko zanimivo ter likovno dovršeno izdajo poštnih znamk kot tudi s svojim sponzorstvom zelo veliko pomaga našim društvom in naši zvezi pri razvoju slovenske filatelije. Tudi filatelistične prireditve v Škofji Loki in izid slovenske izdaje monografije o Lovrencu Koširju je finančno omogočila Pošta Slovenije.

Pozdravni nagovor direktorja Pošte Slovenije, d. o. o., Poslovne enote Kranj, mag. Mirana Čehovina

Spoštovani župan občine Škofja Loka, g. Igor Draksler, spoštovani podpredsednik Filatelistične zveze Slovenije, g. Mihael Fock, spoštovani predsednik Filatelističnega društva Louro Košir, mag. Srečko Beričič, spoštovani prijatelji škofjeloških filatelistov iz evropskih držav, spoštovani predsednik filatelističnega

Častni gostje ob odkritju spomenika Lourencu Koširju

revolucionarnega načina plačevanja storitev pošti. Žal so bile njegove ideje za takratno oblast preveč prevratniške in so jih zavrnil.

Poštni organizaciji Avstrije in Slovenije sta Koširju kljub temu priznali pomembno mesto v zgodovini poštnega prometa, in čeprav Košir nikoli ni bil neposredno v poštni službi, sta v njegov spomin izdali nekaj znamk. Ob 200. obletnici rojstva tega znamenitega Ločana se jima je pridružila Pošta Slovenije. Prisluhnila je pobudi slovenskih filatelistov, s katerimi tudi sicer dobro sodeluje, in 21. maja letos izdala priložnostno znamko z motivi Koširja, njegove rojstne hiše in detajlom dopisa z njegovim podpisom.

Na svoj način bodo to obletnico proslavili slovenski filatelisti. Filatelistično društvo, ki nosi ime po svojem v svetu znamk poznanem rojaku, je priredilo tri filatelistične razstave, ki jih bodo danes odprli; to so 4. državna filatelistična razstava »Lokafila 2004«, razstava z udeležbo zbiralcev iz filatelističnih društev iz osmih evropskih držav »Europhila 2004« ter propagandna filatelistična razstava »Lourenc Košir in poštna znamka«. Pošta Slovenije je pomagala pri pripravi teh razstav po svojih močeh in tudi tako sodelovala pri zaznamovanju obletnice.

Autorju spominskega obeležja iskreno čestitam, Ločanom in obiskovalcem Škofje Loke pa želim, da bi jih skupaj z drugimi v tej aleji spominjalo na pomembne rojake, ki so s svojim delom ponesli v svet ime svoje ožje in širše domovine in vrline njenih prebivalcev. Čestitam tudi prirediteljem razstav. Sodelujočim na razstavi želim uspehe v tekmovalnem delu, obiskovalcem razstav pa obilo užitkov in novih spoznanj ob razstavljenih eksponatih.

S slovensko-avstrijskim simpozijem o Lourencu Koširju, ki bo v nedeljo, 13. junija, želimo filatelisti osvetliti vlogo in pomen našega rojaka pri reformi poštnega prometa in mu dati mesto v poštni zgodovini, ki si ga vsekakor zasluži. Pri tem nam bo zlasti v pomoč monografija o Lourencu Koširju, ki izide na dan simpozija in je delo priznanega avstrijskega pravnikarja dr. Ernsta Bernardinija. Ta knjiga temelji na obsežnih in vsestranskih raziskavah avtorja o življenju in delu tega nepriznanega očeta poštna znamke, pri čemer je upošteval tudi že vsa dosedanja znana in raziskana dejstva in dokaze.

Ob koncu bi se posebno zahvalil občini Škofja Loka in njenemu županu, prav tako tudi Pošti Slovenije in njenemu vodstvu za prevzeto pokroviteljstvo in

društva iz Celovca, dr. Hedman Freizacher, spoštovani prijatelji znamk in filatelije iz Slovenije, drage dame in gospodje.

Slavnosti ob odkritju spomenika Lourencu Koširju se pridružuje tudi Pošta Slovenije. Čeprav našemu rojaku iz Spodnje Luše v času življenja niso priznali prvenstva pri izumu poštna znamke, danes mnogi njegove predloge štejejo kot pobudo za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

za uvedbo novega, za tiste čase

finančno pomoč pri postavitvi razstav in izvedbi drugih prireditev. Pristrčna hvala tudi vsem drugim sponzorjem, ki so finančno ali kakorkoli omogočili te prireditve. Veliko hvale gre tudi prizadevnemu Filatelističnemu društvu »Louvo Košir« iz Škofje Loke, ki je s svojo organizacijo omogočilo izvedbo vseh filatelističnih prireditev. Tujim gostom želim dobro počutje in lepe spomine na svoj obisk v naši državi, vsem sodelujočim na razstavah pa veliko filatelističnih uspehov. Vabim vse filateliste in druge zainteresirane, da si vse prireditve ogledajo in ob njih uživajo.

Pozdravni nagovor predsednika Filatelističnega društva Lovro Košir, mag. Srečka Beričiča

Spoštovani občani in spoštovani gostje!

Ob 200. obletnici rojstva Lovrenca Koširja, pobudnika poštne znamke, smo člani Filatelističnega društva Louvo Košir Škofja Loka in člani Muzejskega društva zelo počaščeni, da je loški občinski svet skupaj z županom g. Igorjem Drakslerjem sprejel in izvedel postavitve tega spominskega obeležja.

Akademski kipar Metod Frlic je v svojem reliefu izvirno in imenitno predstavil našega rojaka Lovrenca Koširja iz Spodnje Luše. Za podlogo je uporabil fotografijo oljne slike Lovrenca Koširja. Sama oljna slika je neznano kdaj izginila iz depoja v Narodni galeriji v Ljubljani.

V krstni knjigi župnije Selca, ki jo hranijo v Nadškofjskem arhivu v Ljubljani, piše, da se je očetu Janezu Koširju in materi Mariji Kalan iz Spodnje Luše 29. julija 1804 rodil zakonski sin. Rodil se je v hiši s številko 8, po domače pri Fojkarju. Koširjeva rojstna hiša je še vedno znana pod tem domačim imenom. Novorojenčka je še istega dne krstil kaplan Blaž Brautz na ime Laurentius. Njegova botra sta bila Jurij Benedik in Marjeta Sušnik.

Žal ni nobenih drugih osebnih dokumentov o mladosti Lovrenca Koširja. Iz šolskih seznamov in drugih dokumentov v Zgodovinskem arhivu mesta Ljubljane vemo, da je imel Košir v času, ko je končal šolanje, za tisti čas odlično izobrazbo. Po osnovni šoli je končal gimnazijo v Ljubljani z najboljšim uspehom. Z odličnim uspehom je dokončal tudi študij na jezuitskem liceju. Košir je brez prekinitve več kot 40 let služboval v državni službi na finančnem oddelku poštne uprave v Zagrebu, Milanu in na Dunaju. Zato je dobro poznal poštne finance. V arhivu dvorne komore na Dunaju je Košir naveden kot uradnik dvornega poštnega knjigovodstva. Verjetno je tudi v prostem času vneto raziskoval računovodstvo in nadzor na področju pisemske pošte in poštne prometa, čeprav nikoli ni neposredno deloval v poštni službi.

Tako je že davnega leta 1836 predložil cesarsko-kraljevi splošni dvorni komori na Dunaju svoj predlog plačevanja poštnih storitev. Predlagal je, prvi v Avstriji, da bi z gumirano pisemsko znamko, ki bi jo prilepili na pismo, pošiljatelj pisemske pošiljke dokazal, da je plačal poštnino. Žal je bil njegov predlog upeljave pisemske ali poštne znamke zavrnjen. Dr. Ernst Bernardini, avtor knjige o Lovrencu Koširju, ki jo je izdal letos v Celovcu, se sprašuje, ali se je kdorkoli v dvornem poštne knjigovodstvu ali v dvorni komori sploh potrudil in Koširjeve predloge natančno prebral ali premislil. Vsekakor je mogoče, da nihče ni prepoznal, kako velike

izboljšave bi v vsem poštnem prometu prinesli njegovi predlogi. Tudi takratno nezdravo politično ozračje v predmarčni Avstriji je ohranjevalo usa do tedaj tradicionalna pravila in postopke. Vsaka novotarija je bila že v naprej z zgražanjem zavrnjena. Še huje je bilo, če je posegala v kočljive in tajne postopke Metternichove cenzure pisem.

S poštnimi reformami se je v Veliki Britaniji od leta 1837 ukvarjal angleški učitelj Rowland Hill. Na njegovo pobudo je leta 1840 angleška pošta izdala prvo pisemsko znamko na svetu – črni peni (Penny Black). Ta dogodek je Koširja močno prizadel, saj so zaradi zavrnitve njegovega predloga pisemsko znamko vpeljali v Avstriji šele leta 1850, torej deset let po izidu črnega penija v Angliji.

Leta 1874, ko je bil v Bernu sprejet sklep o ustanovitvi Mednarodne poštne zveze, je Košir še zadnjič poslal svoj predlog iz leta 1836 v Švico, da bi mu svetovno poštno združenje priznalo primat o ideji gumirane poštne znamke. Vendar se predstavniki pošt na kongresu v Bernu o njegovem predlogu niso želeli opredeljevati, ker je bil angleški vpliv v združenju zelo močan. Košir se je še istega leta upokojil in iz Zagreba preselil spet na Dunaj, kjer je bolan in pozabljen umrl leta 1879.

Lovrenc Košir bi tako za vedno ostal pozabljen, če ne bi njegovo delo in življenje neposredno pred drugo svetovno vojno, leta 1939, začel preučevati znani filatelista, Ferdinand Kobal iz Ljubljane. Po drugi svetovni vojni se mu je pridružil še dr. Erhard Riedl iz Avstrije. Njuno delo je obrodilo sadove, saj so tako v Sloveniji kakor v Avstriji izšle priložnostne poštne znamke s portretom Lourenca Koširja. V knjigi avstrijske poštne uprave »100 let avstrijske znamke« iz leta 1950 je posvečeno Koširju posebno poglavje. Leta 1954 je edino dotlej popolno delo o Koširju z naslovom »Lovrenc Košir« izdal generalni direktor jugoslovanskega PTT, dr. Miomir Mičić iz Beograda.

Z zadovoljstvom sporočam, da bo to nedeljo, 13. junija letos, v restavraciji hotela Transturist mednarodni simpozij o Lourencu Koširju s predstavitevijo slovenske izdaje knjige »Življenjepis Lourenca Koširja« avtorja dr. Ernsta Bernardinija iz Avstrije. Knjigo je avtor napisal po petletnem proučevanju že znanih in novih Koširjevih dokumentov iz arhivov na Dunaju, v Zagrebu, Leipzigu in Bernu ter Kobalove zapuščine iz Loškega muzeja.

Z današnjim odprtjem spominskega obeležja Lourencu Koširju, hkrati odpiramo 4. državno tekmovalno filatelistično razstavo LOKAFILA 2004, postavljeno v klubski dvorani hotela Transturist v Škofji Loki (s 46 razstavljalci!).

Hkrati danes odpiramo tudi – mednarodno filatelistično razstavo EUROPHILA 2004 v galeriji Franceta Miheliča v Kašči na Spodnjem trgu v Škofji Loki s 33 razstavljalci iz 7 držav Evropske unije in Hrvaške.

Po končani današnji prireditvi vabim vse prisotne na sprehod do hotela Transturist in do Kašče na ogled zanimivih filatelističnih razstav, ki so jih omogočili glavni sponzorji: Občina Škofja Loka, Filatelistična zveza Slovenije in Pošta Slovenije. Z navedenimi prireditvami želimo filatelisti dostojno počastiti spomin na Lourenca Koširja, vstop v Evropsko unijo in praznovanje občinskega praznika.

Hvala!

**»LOKAFILA 2004« IN MEDNARODNA FILATELISTIČNA RAZSTAVA »
EUROPHILA 2004«**

200-obletnico rojstva pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja, smo proslavili z dvema filatelističnima razstavama in sicer s 4. državno filatelistično razstavo - LOKAFILA 2004 in mednarodno filatelistično razstavo EUROPHILA 2004.

Na obeh razstavah sta bili razstavljeni dve predstavitevni zbirki, in sicer na državni razstavi zbirka z naslovom »Lovrenc Košir in poštna znamka«, katere namen je predstaviti širšemu krogu slovenskih filatelistov predvsem tisto dokumentacijo, ki je neposredno povezana s Koširjevo idejo o vpeljavi poštne znamke od leta 1835 do njegove upokojitve leta 1874 in priložnostne izdaje o Lovrencu Koširju, ki so bile izdane od leta 1948 do danes. Na mednarodni filatelistični razstavi - EUROPHILA v Kašči pa je bila razstavljena filatelistična zbirka sekretariata združenja filatelističnih klubov Europhila, ki prikazuje zgodovino tega združenja od leta 1981, ko je ta asociacija nastala, do danes.

Poleg že omenjenih dveh zbirk je bila še ena iz t.i. odprtega razreda z naslovom Svet v resnici in na znamkah na Europhila 2004 in ena izven konkurence kot predstavitevna v razredu filatelistične literature na razstavi Lokafila 2004.

V tekmovalnem delu pa je sodniška žirija v sestavi: Mihael Fock - mednarodni sodnik in predsednik žirije, Peter Suhadolc - kandidat za mednarodnega sodnika, član žirije, Bojan Bračič - nacionalni sodnik, član žirije, Igor Pirc - nacionalni sodnik, član žirije, Veselko Guštin - nacionalni sodnik, član žirije in Branko Morenčič - član žirije, ocenila 47 eksponatov s 4. državne filatelistične razstave Lokafila 2004 in 28 zbirk mednarodne filatelistične razstave Europhila 2004.

Zlasti na državni razstavi preseneča lepo število mladih filatelistov, ki so pripravili svoje zbirke tudi v filatelističnih krožkih, ki po vsebini ne zaostajajo za svojimi vrstniki, pač pa po obsegu, ki se zahteva za mladinske zbirke na državnih in regijskih filatelističnih razstavah.

Prvič so bile na državni filatelistični razstavi predstavljene tudi enovitrske zbirke (ENO OKNO).

Poročilo sodniške žirije za zbirke, predstavljene na 4. državni filatelistični razstavi - Lokafila 2004 je naslednje

Žirija je podelila skupaj v obliki diplom:

2. zlati medalji, (od 100. točk do 80 točk)
6. pozlačenih medalj, (od 79. točk do 70. točk)
6. srebrne medalje, (od 69 točk do 60 točk)
5. posrebrene medalje, (od 59 točk do 55 točk)
4. bronaste medalje (od 54 točk do 45 točk)

in za enovitrske eksponate:

3. diamantni priznanji, (od 40 točk do 34 točk)
3. rubinasta priznanja, (od 33 točk do 27 točk)

12. smaragdnih priznanj (od 26 točk do 20 točk) in
6. diplom.

Sodniška komisija je podelila tudi naslednje posebno priznanje:

Velika nagrada razstave LOKAFILA 2004: Zdene Skok

Dobitniki medalj po posameznih tekmovalnih razredih so naslednji filatelisti:

A 1 TRADICIONALNA FILATELIJA

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Tomaž Artel	Kraljevina Jugoslavija 1919 -1941	pozlačena	75 +PN

A 2 POŠTNA ZGODOVINA

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Konrad Kajtna	Predfilatelistična pisma Primorja do 1850	pozlačena,	73+PN
2.	Aleksander Elsner	Slovenija od predfilatelije do prve znamke 1919-1921	srebrna	60
3.	Kristjan Maver	Avstrijska vojna pošta na Soški fronti 1915-1917	zlata	80+PN
4.	Zdene Skok	Slovenske izdaje 1919-1920 v obliki mešanih frankatur	zlata	80+VN

A 3 POŠTNE CELINE

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Valter Colja	Celine Slovenije 1992-2003	bronasta	50

A 6 TEMATSKA FILATELIJA

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljalca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Valter Ratner	Nemška okupacija Slovenije 1941-1945	pozlačena	70+PN
2.	Andrej Rupnik	Svetilnik pomorščakom zvezda vodnica	pozlačena	72+PN
3.	Zdenko Tomc	Mednarodno leto invalidov	posrebrena	55
4.	Vinko Smrekar	Razvoj pomorstva	srebrna	60
5.	Bojan Šesek	Pesniki in pisatelji Evrope	bronasta	46

A 9 MLADINSKA FILATELIJA

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljalca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Maja Gerlih	Konji in mačke	posrebrena	58
2.	OŠ Martina Krpana	Devetletka - mavrica predmetov	posrebrena	55
3.	OŠ Gradec PŠ Vače	Mi mladi	posrebrena	55
4.	Žiga Hriberšek	Nogomet	srebrna	66
5.	Lara Plavčak	Svet Albrechta Dürerja	pozlačena	72+PN
6.	Dejan Štramec	Psi	posrebrena	57
7.	Anja Šimic	Psi na poštah znamkah	bronasta	50
8.	Ignac Fock	Sivo gosje pero	pozlačena	78+PN
9.	Klemen Šesek	Pasme psov	bronasta	52

A 10 FILATELISTIČNA LITERATURA

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljalca	Naslov eksponata	Medalja	Število točk
1.	FD Idrija	Letni zborniki - zapisano ostane	srebrna	65
2.	Marjan Merkač - Koroško FD Ravne	Poštninski stroji	srebrna	60
3.	Branko Morenčič	Filatelija v soboti 2001-2002	srebrna	64

ENO OKNO

B 1 TRADICIONALNI RAZRED

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Mihael I. Fock	Nizozemska 1936 - Academia Traiectina	diamantna	38+PN

B 2 TEMATSKI RAZRED

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Srečko Beričič	Baseball	smaragdna	22
2.	Vinko Novak	Zgodba o kolesu	smaragdna	24
3.	Mitja Lešnjak	Fim - Sedma umetnost	smaragdna	20
4.	Primož Čebulj	Kako pišemo	smaragdna	21
5.	Vencelj Ferant	Mi mojstri Gutenbergovi	rubinasta	30
6.	Marjan Plavčak	Atletika - kraljica športa	smaragdna	20
7.	Cirila Haler	Čebelarstvo	smaragdna	24
8.	Maja Vedenik	Zdravilne rastline	smaragdna	20
9.	Janez Cerkvenik	WIPA 2000	smaragdna	21
10.	Marjan Godnjov	Uvedba Evra	smaragdna	23
11.	Matjaž Deržaj	Dienstpost Adria Laibach 1943-1945	rubinasta	27
12.	Veselko Guštin	Na moj naslov	diamantna	34
13.	Tomaž Kristan	Diamanti so večni	rubinasta	28
14.	Nace Jereb	Zaton klasičnih jadrnic	diploma	18

B 3 POŠTNE CELINE

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Magda Maver	Dopisnice na Primorskem	smaragdna	20
2.	Igor Pirc	Dopisnice Verigarji	diamantna	35+PN

B 4 MLADINSKI RAZRED

Tek. štev.	Ime in priimek razstavljavca	Naslov zbirke	Medalja	Število točk
1.	Sara Torič	Mačke na znamkah	smaragdna	22
2.	Domen Markovič	Minerali	smaragdna	22
3.	Matija Diaci	Zimske olimpijske igre	diploma	17
4.	Žan Cimerman	Avtomobili	diploma	19
5.	Maruša Modrijan	Znani ljudje	diploma	17
6.	Žiga Pepel	Slovenska novoletna zbirka	diploma	18
7.	Nejka Golič	Zgradbe	diploma	17

Glej Katalog Lokafila 2004 str. 24 - 27 in stran 7.

MEDNARODNI SIMPOZIJ O LOVRENCU KOŠIRJU 13. JUNIJA 2004

(2. DEL)

(1. del je bil v Celovcu 12. junija 2004)

Slavnostni nagovor direktorja Pošte Slovenije, d. o. o., Poslovne enote Kranj, mag. Mirana Čehovina

Spoštovani zbrani!

Komunikacija med ljudmi je stara toliko kot človeška družba. Razen neposredne je bila že od davnin pomembna tudi komunikacija na daljavo. S pojmom slednje pa je povezana pošta. Danes pomeni pošta organiziran prenos pisnih sporočil pa tudi denarja in materialnih dobrin na večje razdalje. Ta način komunikacije med ljudmi je star nekaj tisoč let, saj so organizirano poštno službo poznali že na Kitajskem 3000 let pred našim štetjem, zelo dobro je bila razvita v Asiriji in v Egiptu 2000 let pr. n. št., na naših tleh pa jo poznamo iz časa rimske države, torej vsaj že dva tisoč let.

Poštna institucija je od začetkov do danes doživela mnogo sprememb. Od organizacije, ki je nekoč služila samo vladarjem in različnim upravnim ter vojaškim potrebam, se je v drugi polovici prejšnjega tisočletja razvila v splošen servis za vse prebivalce, ki so iz najrazličnejših vzrokov želeli komunicirati tudi na daljavo. Danes je pošta institucija, ki povezuje množice ljudi iz najrazličnejših koncev sveta in ji v svetu pravzaprav ni enake.

Seveda se je poštna organizacija v vsem tem času spreminjala. Poleg družbenih odnosov sta na spremembe vplivala predvsem razvoj prometa in prometnih sredstev ter obseg prenesenih pošiljk. Pravo revolucijo je prinesla v poštni sistem uporaba železnice, ki je bila celo stoletje nepogrešljiv sodelavec pošte, ter zračna pošta najprej s cepelini in kasneje z letali, brez katerih si danes mednarodnega poštnelega prometa ne znamo predstavljati. Velike spremembe v poštnelem prometu so povzročile spremembe pri dokazovanju plačane poštnine z uporabo pisem-celin, znamk in dopisnic, danes pa pomeni pomembno spremembo uvajanje računalniško podprte avtomatizacije pri sprejemu in predelavi poštne tvarine.

Za najrazličnejše spremembe in izboljšave v poštnelem sistemu so zaslužni različni izumitelji in inovatorji. Gotovo ima svoje mesto med njimi tudi naš rojak iz Spodnje Luše, sicer avstrijski državni uradnik Lovrenc Košir, o katerem je bilo v različnih obdobjih zadnjih stotih let marsikaj napisanega. Njegovo vlogo pri začetku uporabe poštne znamke, ki so korenito spremenile marsikaj v poštnelem prometu, so različni avtorji različno obravnavali in pojasnjevali. Zato je bilo nad vse dobrodošlo, da se ob praznovanju 200. obletnice rojstva tega znamenitega Ločana dokončno osvetli njegov prispevek pri razvoju poštnelega prometa. Temu je namenjen tudi današnji simpozij s predstavitvijo slovenskega prevoda knjige »Lovrenc Košir, pobudnik poštne znamke« avtorja dr. Ernsta Bernardinija, ki jo je s pomočjo Pošte Slovenije izdala Filatelistična zveza Slovenije. Avtorju in vsem, ki so pomagali pri nastanku te izčrpne študije o življenju in delu našega rojaka, iskreno čestitam, strokovnjakom in ljubiteljem filatelističnega področja poštne zgodovine pa želim zanimivo in uspešno delo na seminarju.

Referat dr. Janeza Cerkvenika in Aleksandra Elsnerja na simpoziju Lovrenc Košir in poštna znamka

Povzetek

Članek obravnava življenjsko pot Lovrenca Koširja v luči njegovih biografov. Največ gradiva je o Koširju zbral in preučil Ferdinand Kobal, in to že neposredno pred drugo svetovno vojno.

Po vojni je Kobal raziskave o Koširju nadaljeval. Plod njegovega dela je bil tudi izid poštних znamk z likom Koširja leta 1948. Po Kobalovi smrti leta 1959 so njegovo delo pri raziskavi Koširjeve življenjske poti prevzeli raziskovalci v Zagrebu in Beogradu. Vendar bi njihovo delo skoraj povsem usahnilo, če ne bi Filatelistično društvo »Lovro Košir« iz Škofje Loke leta 1979 ob 100-letnici smrti Lovrenca Koširja organiziralo filatelistične razstave Lokafila '79. To razstavo je znani slovenski filatelista Bojan Pečar v svojih člankih »raztrgal«, ker je bil moto razstave »Lovrenc Košir oče poštne znamke«. Šele avtor biografije Lovrenca Koširja, dr. Ernst Bernardini iz Avstrije je našega rojaka in nekdanjega državljana Avstro-Ogrske postavil na mesto, ki mu dejansko gre.

UVOD

Lovrenc Košir, naš rojak iz Spodnje Luše v Selški dolini pri Škofji Loki, je leta 1836 dal pobudo za uvedbo poštne ali bolje rečeno pisemske znamke kot nadomestila za precej komplicirano preračunavanje pisemskih tarif za notranji in mednarodni promet pisemskih in drugih pošiljk, ki je bilo v veljavi po obnovitvi avstrijske oblasti, ko je leta 1814 začel veljati nov pravilnik o pisemskih tarifah.

Od takrat naprej je bil za nekatere oče poštne znamke, idejni oče poštne znamke, kasneje poštni reformator. Avstrijska pošta je leta 1979 ob 100. obletnici njegove smrti, izdala priložnostno znamko za 6 šilingov ter ga imenovala »Pionier der Briefmarke« ali pobudnik pisemske znamke.

Kaj je v resnici bil Lovrenc Košir, z gotovostjo ne bomo dognali nikoli, ker v arhivih po Evropi (Ljubljana, Zagreb, Dunaj, Bern, Milano, Beograd, Leipzig itd.), kjer so njegovi sodobniki iskali in še iščejo dokumente, ki bi potrdili dejstvo o očetovstvu pisemske znamke, ni več. Domnevajo, da jih sploh ni bilo, ali pa, da so jih po določenem času iz arhivov kot nepomembne odstranili, ker Lovrenc Košir nikdar ni bil pri samem vrhu uradnikov poštne hierarhije v nekdanji Avstro-Ogrski.

Leta 1840 je angleški učitelj Rowland Hill idejo Lovrenca Koširja iz leta 1836 uresničil v praksi, ko je izdal prvo gumirano pisemsko znamko - črni penny (Penny Black). Verjetno tudi ta trditev, da je Hill uveljavil Koširjevo idejo, ne drži, ker so se ideje o drugačnem obračunavanju poštne tarife pojavile že mnogo prej, npr. v Parizu leta 1653, v Benetkah, Neaplju, Sardiniji, na Švedskem, v Grčiji ter na Angleškem (tiskar Chalmers).

Zakaj je Lovrenc Košir naenkrat postal tako pomemben, in to šele v letih skoraj neposredno pred 2. svetovno vojno, bomo poskušali osvetliti s tem prispevkom.

LOVRENC KOŠIR IDEJNI OČE POŠTNE ZNAMKE

Največ zaslug za to, da je Lovrenca Koširja izbrskal iz pozabe, je imel Ferdinand Kobal (1883 – 1959), Idrijčan, od leta 1903 zaposlen na nekdanji finančni direkciji v Ljubljani, član raznih prosvetnih društev in član Filatelističnega kluba »Ljubljana«. Leta 1949 je bil med ustanovitelji Filatelistične zveze Slovenije in njen prvi predsednik ter leta 1950 imenovan za njenega drugega častnega člana.

Že v Kraljevini Jugoslaviji si je Ferdinand Kobal prizadeval, da bi PTT izdala priložnostno znamko s Koširjevim portretom, za kar je napravil idejne osnutke akademski slikar Božidar Jakac, vendar mu ni uspelo. Želja se mu je uresničila šele leta 1948, ko je PTT v Federativni Ljudski Republiki Jugoslaviji 21. avgusta 1948 izdala priložnostno serijo 4 znamk ter priložnostno znamko za letalsko pošto s priveskom za 15 din za svetovno razstavo znamk »IMABA« leta 1948 v Baslu.

Kobalovo prizadevanje je kronalo tudi dejstvo, da so leta 1948 v arhivu Svetovne poštne zveze (U. P. U.) v Bernu našli Koširjev izvorni spis, ki ga je že leta 1836 predložil avstrijski poštni upravi in v katerem je predlagal uvedbo pisemske znamke.

Na pobudo Ferdinanda Kobala so člani Filatelističnega kluba »Ljubljana« 21. 8. 1948 na rojstni hiši št. 3 v Spodnji Luši odkrili spominsko ploščo z napisom: Tukaj je bil 29. 7. 1804 rojen Lovrenc Košir, oče poštne znamke.

Ferdinand Kobal je v svoji filatelistični zapuščini zapustil neprecenljivo dokumentacijo in gradivo o Lovrencu Koširju z vsega sveta, kjer koli je kdo objavil kakršno koli novico v zvezi z izdajo prve pisemske znamke na svetu. Običajno so vsi pisci poleg Rowlanda Hilla kot pobudnika za izdajo pisemske gumirane znamke navajali tudi našega rojaka Koširja.

Žal je Kobalova zapuščina v Loškem muzeju v Škofji Loki že precej oguljena. Prav tako se ne ve, kje in kdo hrani oljno sliko Lovrenca Koširja, po kateri je bila izdelana fotografija, ki je del Kobalove zapuščine iz Loškega muzeja.

Ferdinand Kobal je gradivo o Lovrencu Koširju razstavljal na številnih filatelističnih razstavah doma in po svetu in dobil za ta razstavniki eksponat več kolajn, diplom in pohval.

Mednarodni simpozij o Lovrencu Koširju 13. junija 2004 v Hotelu Transturist v Škofji Loki; na sliki dr. Janez Cerkvenik in Klaus E. Eitner (Foto: Stanislav Jesenovec)

LOVRENC KOŠIR POŠTNI REFORMATOR

Po smrti Ferdinanda Kobala leta 1959 je tudi idejni oče poštne znamke Lovrenc Košir izgubil največjega in najprodornejšega zagovornika v Titovi Jugoslaviji. Že leta 1962 je v reviji PTT-arhiva, št.8/1962 v Zagrebu, dr. Velimir Sokol objavil študijo z naslovom:

»Da li je Lovrenc Košir dokazao da je on idejni tvorac poštanske marke« (Ali je Lovrenc Košir dokazal, da je tvorec poštne znamke).

Študiji ni mogoče zanikati znanstvenega pristopa, ker na zelo poglobljen in znanstven

način obravnava vse znane in dostopne arhivske dokumente o Lovrencu Koširju, začeniši z vsemi avtorji zlasti zgodovinarji, ki so kar koli zapisali o Lovrencu Koširju. Tako so navedeni prispevki: M. Micića iz leta 1954, Slovencev Koblarja, J. Mala, F. Šemrova, F. Kobala in Avstrijcev Schweiger-Lerchenfelda, ter članek Nikola Rukavine v Almanahu HFD, Zagreb, iz leta 1951 z naslovom: »O stogodišnjici dolaska Košira u Zagreb i o 95- godišnjici kako je postao građanin grada Zagreba« (str. 40–50; Stoletnica Koširjevega prihoda v Zagreb in 95-letnica, ko je postal meščan Zagreba).

Ob vseh do sedaj navedenih avtorjih in njihovih člankih dr. V. Sokol v svoji študiji vedno izpostavlja le tezo v zvezi s Koširjevo zamisljo o poštni znamki iz leta 1836: Da li je Lovrenc Košir dokazao da je on idejni tvorac poštanske marke? (Ali je Lovrenc Košir dokazal, da je idejni tvorec poštne znamke?)

Na 66.strani svoje študije o Koširju dr. V. Sokol celo navaja, da toliko dokumentov, kot jih je zbral sam Lovrenc Košir, ne more zbrati nihče več, ker se to zbiranje začeniša z letom 1836, ko je Košir prijavil svojo idejo na avstrijski poštni upravi na Dunaju, in konča leta 1874, ko je bila v Bernu na 1. kongresu sklenjena poštna pogodba o ustanovitvi svetovne poštne zveze, ki jo je podpisalo 22 držav. Svetovna poštna zveza je bila ustanovljena 1.julija 1975.

Taksativno navedeni Koširjevi dokumenti so naslednji:

- poskus prijave pri avstrijskem Ministrstvu za finance leta 1836,
- poskus prijave ideje o poštni znamki pri cesarju Avstro-Ogrske leta 1840,
- poskus pri odpravništvu poslov kraljevine Saške na Dunaju leta 1858,
- poskus s člankom, ki je bil objavljen v časopisu »Wiener Zeitung« leta 1864, in
- zadnji poskus na 1. poštnem kongresu v Bernu leta 1874.

V dokumentu prijave na 1. poštni kongres v Bernu leta 1874 (v njem dr. Sokolu Košir sebe imenuje »tvorca reforme poštanske službe« – tvorec poštne reforme), iz katerega se vidi, da gre za uporabo poštnih znamk, s katerimi je nadomeščeno komplicirano in drago in večkrat tudi zelo slabo nadzorovano odpošiljanje pisemskih pošiljk, je Košir zapisal:

»... sem s svojo študijo in svojim trudom že leta 1835 (31. decembra) izdelal projekt pisemske znamke, ko sem bil kot poštni uslužbenec iz Milana premeščen na Dunaj.«

Lovrenc Košir je bil odličen dijak, kar se vidi tudi iz njegovega šolskega spričevala z liceja v Ljubljani. Zaradi znanja jezikov je prišel do pomembnih služb, ki jih je opravljal predvsem na finančnih oddelkih različnih poštnih uprav v Milanu, Zagrebu in na Dunaju. Vse svoje življenje je bil tesno povezan s pošto službo, finančnimi zadevami, skratka v središču dogajanja poštnih sprememb tudi v Avstro-Ogrski po uvedbi pisemske znamke 1. junija 1850, katere poglobilni namen je bil uvedba plačevanja poštne vnaprej. Zato ni čudno, da se mu je njegova ideja o pisemski znamki kot nočna mora prikazovala ob odločilnih trenutkih, ki so povezani:

- z uvedbo prve pisemske gumirane znamke v Angliji leta 1840,
- z uvedbo poštne znamke v Avstriji 1. junija 1850,
- s pristopom Avstrije k nemški carinski zvezi 24.januarja 1857, ko je bila

izvedena denarna reforma (avstrijski goldinar je devalviran za 5 %, in hkrati so prišli na decimalni sistem: 1 goldinar = 100 krajcarjev),

- s cesarskim odlokom o znižanju pisemskih tarif v notranjem prometu, ki je začel veljati 1. januarja 1866, ter
- z mednarodnim poštnim kongresom v Bernu leta 1874 in v Parizu leta 1878.

Tako rekoč vse svoje življenje je Lovrenc Košir živel z idejo in pobudo o pisemski znamki, za katero pa ni dobil nič, angleški učitelj Rowland Hill pa visoko nagrado in lepo pokojnino.

Dr. Velimir Sokol v svojem znanstvenem eseju razglablja o naslednji dokumentaciji, ki se nanaša na idejo in pobudo o pisemski znamki in njeni uvedbi v poštni promet, ki jo je Košir priložil k svoji obrazložitvi 1. poštnemu kongresu v Bernu leta 1874:

- **Spis c.-k. Visoke dvorne blagajne št. 15965/671** z dne 11. maja 1836 in **spis c.-k. Dvornega poštnega knjigovodstva št. 2142** z dne 22. maja 1836, s katerim ga je slednja obvestila, da je njegov celostni predlog za enostavnejši način obračunavanja pisemskih pošilk zavržen. V študiji dr. V. Sokol pravi, da je bila Koširjeva vloga nepopolna, slabo obrazložena in da se je nanašala le na reforme poštnega računovodstva.
- **Novinarski članek iz leta 1839 v augsburškem časopisu »Allgemeine Zeitung«** za katerega dr. V. Sokol v svoji študiji trdi, da ga Košir nikdar ni objavil v tem časopisu.
- **Spis c.-k. Dvorne blagajne št. 6346/286** z dne 13. 2. 1840 in **spis Vrhovne dvorne poštne uprave št. 2941/536** z dne 24. 2. 1840 iz katerih se vidi, da je Košir o svoji ideji o pisemski znamki pisal tudi avstro-ogrskemu cesarju. Tudi za ta dva spisa dr. Sokol trdi, da kažeta na to, da Košir ni dobro obrazložil svojega izuma.
- **Spis Gubernije v Ljubljani št. 20043** z dne 28. 8. 1848 in Koširjeva obrazložitev Ministarstvu finansija (Ministrstvu financ) pod št. 31595/933 z dne 22. 9. 1848. Dr. Sokol za ta spis trdi, da je Košir leta 1848 dal isti predlog o svoji ideji kot leta 1840 in da je spremenil samo naslov dokumenta.
- **Spis c.-k. Direkciji pošte v Ljubljani št. 1826** z dne 19. 4. 1850 in spis Ministrstva trgovine št. 78/p z dne 5. 4. 1850. Po dr. Sokolu je bila Koširjeva prošnja za priznanje in nagrado za projekt iz leta 1836 zavržena, ker Ministrstvu trgovine Koširjev predlog za plačilo poštnega porta z ustreznim žigom ni bil znan.

Vsi Koširjevi spisi so bili oštevilčeni in označeni z datumi, zato ni dvoma, da je korespondenca med Koširjem in naslovniki resnično obstajala. Razloge, da so bili odgovori naslovnikov na njegove dopise - *avstrijska vlada ni zainteresirana za predloženi projekt* ali *vloga nam ni poznana* ali *verjetno se je pošta izgubila*, *vloga je nepopolna in slabo obrazložena* - je težko razumeti, zato je mogoč le sklep, da okosteneli visoki uradniki uprave tedanje c.-k pošte, ki so bili močno pod vplivom strogega policijskega režima Clemensa Lotharja Metternicha, niso dojeli vrednosti Koširjevega izuma. Lahko pa so se tudi bali, da bi pod pisemsko znamko kdo pisal skrivna sporočila, kajti do marčne revolucije leta 1848 ni bilo več daleč. In prav to

je bil lahko tudi eden od vzrokov, zakaj je pisemska znamka zagledala luč sveta v tedanji Avstro-Ogrski šele leta 1850.

Omeniti je treba še naslednje dejstvo: po izdaji prve poštne znamke v Veliki Britaniji leta 1840 je Košir še vedno trdil, da je bil pobudnik ideje o vpeljavi poštne znamke že leta 1836 on in ne Rowland Hill. Kot dokaz za to trditev je Košir poslal svojo obrazložitev tudi saškemu finančnemu ministrstvu v Leipzigu leta 1853.

Ministrstvo financ, njegov III. oddelek s sedežem v Dresdnu, je 24. 7. 1858 na Koširjev dopis napisalo naslednje sporočilo:

Po vašem dostavljenem dopisu in ponovno dodanih dokumentih, ni dvoma, da je Lovrenc Košir, namestnik državnega knjigovodje na Dunaju, že leta 1836 predlagal avstrijski vladi, da ukine plačilo poštne takse v gotovini in vpelje na mesto tega poštno znamko. Poleg tega je dokazano, da je predlog poštne reforme, ki jo je v Veliki Britaniji predlagal Rowland Hill, prišel v tisk šele leta 1837 v Londonu. Glede razgovora, ki naj bi ga imel Košir v Ljubljani z Angležem Galwejem pa ne moremo presojati.

Tudi ni nobenih dokazov, ali so Hillovi predlogi za poštno znamko po razgovoru Koširja z Angležem v Ljubljani v resnici njegovi ali jih je Hill dobil kje drugje.

Na sporočilu je žig Kraljevske višje poštne direkcije in datum odpošiljanja: 6. 8. 1858.

Po nepreverjenih dokazih naj bi Košir že decembra 1835 predstavil svoj projekt zaračunavanja poštne glede na oddaljenost naslovnika in težo pisemske pošiljke z uvedbo poštne znamke. Obstajajo pa dokumenti avstrijske vlade, s katerimi ta Koširjev predlog zavrača, vendar s pohvalo in pripombo, da ga zaenkrat še ne bo uresničila. Za reforme v poštnem finančnem poslovanju pa je avstrijska vlada Koširja dvakrat tudi denarno nagradila že leta 1832.

Viri, ki kažejo na to, da je bila prva poštna znamka uporabljena že 20. 2. 1839 v Spittalu ob Dravi na avstrijskem Koroškem, pa so danes zavrženi kot popoln falsifikat. To »špitalsko pismo« je sprožilo ponovno preverjanje posebne komisije v Millstadtu, ki je ugotovila, da je bila Koširjeva zamisel pobuda za uvedbo te poštne znamke v Spittalu. Zelo podobna je ugotovitev s pismom, ki je bilo najdeno v Peurbachu, ki ima pečatni odtis 15. 2. 1841. Pristnost tega pisma so ugotavljali kriminalisti Scotland Yarda v Londonu, ki so s spektralno analizo ter UV in rentgenskimi žarki ugotovili, da je tudi izvor te znamke povezan s Koširjem. To tezo je zapisal Ferdinand Kobal v reviji »Filatelija« v svojem sestavku z naslovom »Koširjeva obletnica in potrdila Scotland Yarda«.

OBDOBJE PO II. SVETOVNI VOJNI (1945–1979)

Po koncu druge svetovne vojne je Ferdinandu Kobalu ob veliki vztrajnosti pri takratni poštni upravi (PTT) uspelo leta 1948 izposlovati, da so izdali serijo znamk s portretom Lovrenca Koširja in letalsko znamko s priveskom. Oblikovalec prve serije štirih znamk je bil Janez Trpin, medtem ko je letalsko znamko oblikoval Sreten Grujić. Pri slednji je zanimivost v detajlu rojstne hiše, ki ima na strehi dimnik, originalni osnutek rojstne hiše, ki ga je narisal Ferdinand Kobal leta 1940 za osnutek te znamke, pa je brez dimnika.

Na to »samovoljo« je oblikovalec Sreten. Grujić Kobala tudi opozoril, vendar šele neposredno pred izdajo letalske znamke za 15 din. Oblikovalec znamke Grujić iz Zavoda za izradu novčanica na Topčideru v Beogradu sporoča 31. 7. 1948 Kobalu naslednje:

»...samega izgleda hiše nisem mnogo spremenil, dozidal sem ji dimnik ter jo postavil v planinski pejsaž s Triglavom v ozadju. Mislim, da to ne spremeni dejstva, hiša je ostala ista, le s to razliko, da sem jo prestavil za kakšnih sto kilometrov stran oziroma drugam. Vse to pa za tujno itak ni pomembno.

Prav gotovo to pismo ne potrebuje nobenega komentarja.

Ferdinand Kobal je bil v takratni Republiki Sloveniji edini biograf Lovrenca Koširja, ki je sistematično zbiral vse podatke o Koširju, kjer koli je do njih prišel. Zanimivo je to, da je v skoraj vseh pomembnih svetovnih leksikonih omenjen »Oesterreicher« Laurenz Koschier, ki je leta 1836 dal pobudo za izdajo prve poštne oziroma pisemske znamke.

Žal je Ferdinand Kobal leta 1959 umrl in z njim tudi raziskovalec življenja Lovrenca Koširja. Na tem mestu lahko ugotovimo: če ne bi bilo Ferdinanda Kobala, bi šel Lovrenc Košir, vsaj v takratni Jugoslaviji, v pozabo.

Zapuščina Ferdinanda Kobala o Lovrencu Koširju, ki je obsegala preko 200 enot (člankov, fotokopij Koširjevih rokopisov, revij, filatelističnih in drugih katalogov itd. ter oljna slika, ki je bila edini avtentični portret Lovrenca Koširja in je ni več v tej zapuščini), je danes v Loškem muzeju zelo oguljena. V zapuščini najdemo le fotografijo Koširjevega portreta, ki naj bi bila narejena po izginuli oljni sliki.

Vsako enoto (članek, bilten, revijo, almanah itd.), ki se nanaša na Koširja, je skrbni Ferdinand Kobal označil s številko: v zapuščini so nekateri dokumenti označeni s številkami od 1 do 30, naprej jih ni, zadnji dokument ima številko okrog 200. To zaporedje števil se vidi tudi s fotokopij, ki jih je do leta 1979 za svojo filatelistično zbirko o Lovrencu Koširju uredil pokojni Albert Murn.

Po smrti Ferdinanda Kobala je izšlo v raznih filatelističnih revijah še nekaj prispevkov o Koširju, ki pa so napisani zelo negativno. Ker je Lovrenc Košir pisal v nemščini, torej naj ne bi bil Slovenec, temveč prej germanofil. Skoraj vsi prispevki teh raziskovalcev Koširjevega dela imajo v svojih zaključkih skupni imenovalec: Lovrenc Košir je bil poštni reformator, nikakor pa ne idejni oče poštne znamke.

Leta 1979 je Filatelistično društvo »Lovro Košir« organiziralo filatelistično razstavo LOKAFILA '79, na kateri je med drugimi eksponati razstavil svoji filatelistični zbirki Albert Murn in sicer: LOVRENC KOŠIR OČE POŠTNE ZNAMKE in POŠTNI ŽIGI ŠKOFJE LOKE. Ta razstava je bila posvečena 100-letnici smrti Lovrenca Koširja.

In prav ta razstava je izbila sodu dno. Lovrenc Košir je spet prišel iz naftalina, izdanih je bilo več priložnostnih ovitkov v različnih barvah in z uporabo raznih poštne znamk, kar je v določenem smislu predstavljalo slabo reklamo za priložnostne izdaje. Največji naglavni greh pa je bil napis na teh ovitkih: **Ob 100-letnici smrti očeta poštne znamke LOVRENCA KOŠIRJA 1804-1879.**

RAZMIŠLJANJA BOJANA PEČARJA

Bojan Pečar je bil med drugim tudi predsednik FZS, dober poznavalec poštних znamk, filatelista, ki pa ga je v zvezi z biografijo Lovrenca Koširja nekoliko zaneslo. Svoje članke je objavljali v časopisu Dnevnik, v reviji Teleks in 7 D.

Zanimajo nas zlasti na naslednji Pečarjevi prispevki:

- časopis »Dnevnik«, rubrika »Filatelija«, petek, 10. avgusta 1979,
- revija »7 D«, Londonska filatelistična razstava, torek, 14. avgusta 1980,
- časopis »Dnevnik«, rubrika »Zanimivosti«,
- časopis »Dnevnik«, rubrika »Filatelija«, 9. marec 1980,
- revija »Teleks«, št. 29, 13. avgusta 1981,
- časopis »Dnevnik«, rubrika »Filatelija«, leto 1981.

V prvem članku v časopisu »Dnevnik« je njegov naslov: Ob stoletnici smrti Lovrenca Koširja »IDEJNI OČE POŠTNE ZNAMKE ALI POŠTNI REFORMATOR«.

V uvodu tega prispevka je Pečar zapisal:

7. avgusta je minilo sto let od smrti Lovrenca Koširja, ki ga nekateri štejejo za idejnega očeta poštne znamke, nekateri pa le za računovodskega delavca, zaslužnega za razvoj pošte. Naredimo konec tavanju med enim in drugim ter pogledjmo, kakšna je resnica o Koširju in njegovih zaslugah za znamko in pošto.

V nadaljevanju članka Pečar opiše Koširjevo življenjsko pot z ugotovitvijo, da je bil brez dvoma strokovnjak na svojem področju delovanja, za kar pričajo tako razne nagrade kot tudi hitra napredovanja z vpeljavo finančnih reform v poštno računovodskem sektorju, ki so olajšale in poenostavile obračunavanje poštних manipulacij. Zlasti po izidu prve poštne znamke v svetu (6. maja 1840 v Veliki Britaniji) ter v Avstro-Ogrski (1. junija 1850) je po Pečarju, Košir posvetil ves svoj čas le še dokazovanju, da je on izumitelj poštne znamke in ne sir Rowland Hill. S svojimi peticijami na razne naslove v tedanjem avstroogrskem cesarstvu je zahteval priznanje izumiteljstva, v dokaz pa je navajal celo časopisni članek, ki naj ne bi nikoli izšel. Tudi Koširjev poskus leta 1874, ko se je obrnil na ustanovni kongres Mednarodne poštne zveze v Bernu, ni rodil nikakršnega sadu.

Po Pečarju so vsi raziskovalci Koširjeve biografije nasledili njegovim peticijam kot verodostojnim, češ da so v letih takoj po koncu 2. svetovne vojne neznanstveno in celo neobjektivno obveščali obstoječe filatelistične organizacije, da je oče poštne znamke Lovrenc Košir. Verjetno letijo te kritike na Ferdinanda Kobala. Zato je čudno, da ga Pečar v tem svojem članku ni omenil, če je bil tako prepričan o svojih trditvah. To kaže tudi naslednja Pečarjeva trditev, da so prav omenjeni filatelistični »zgodovinarji« na Poštnem ministrstvu leta 1948 prepričali odgovorne, da je Košir umrl leta 1868, ter izdali 5 znamk v počastitev 80-letnice Koširjeve smrti, in da je šele dr. Velimir Sokol iz Zagreba leta 1962 s svojo znanstveno razpravo v »PTT arhivu« postavil Lovrenca Koširja in njegovo delo na pravo mesto: Lovrenc Košir ni oče poštne znamke, zaslužen pa je za poštne reforme. Žal tudi slednja trditev popolnoma ne drži, ker Košir ni bil poštni reformator, temveč reformator poštних financ.

Po Pečarju je prav, da končno le priznamo spodrselaj, ki ga je zakrivilo

neznanstveno delovanje nekaterih filatelističnih entuziastov, ki so bili preveč patrioti, a premalo zgodovinarji. Zato Koširju priznajmo zasluge pri reformi pošte.

Zanimivo je pri vsem tem, da je avstrijska pošta za 100-letnico Koširjeve smrti 1979 izdala priložnostno znamko, ovitek prvega dne in žig prvega dne. Na znamki lepo piše:

»**Pionier der Briefmarke**« (Pobudnik pisemske znamke). Ob tej priložnosti je avstrijska pošta izdala tudi bilten, v katerem je dr. Christine Kainz objavila prispevek: »Laurenz Koschier und die Idee der Briefmarke« (Lovrenc Košir in ideja o pisemski znamki), vire zanje je pobrala tudi iz člankov Ferdinanda Kobala in Milomira Mičića iz Beograda, kar kaže na to, da Avstrijci pobudo za izdajo poštne znamke pripisujejo Lovrencu Koširju.

Znanstvenega pristopa dr. V. Sokola iz Zagreba v njegovem eseju nihče ne oporeka, vendar ima eno napako. Obdelani so dokumenti, ki so bili do takrat dostopni po raznih poštinih in drugih arhivih po Evropi. To tezo je v svojem delu odlično predstavil dr. Ernst Bernardini z Dunaja v svoji znanstveni razpravi (biografiji), kjer je obdelal še veliko več dokumentacije o Lovrencu Koširju kot omenjeni dr. V. Sokol, in kjer pravi, da tudi še ne vse, ker je bila le-ta delno že uničena. (Običajno se po 50 letih lahko tak arhiv za uradnike drugega poštnega ranga uniči.)

Zato je tudi zaključek Bojana Pečarja, ki se naslanja predvsem na znanstveno razpravo dr. Sokola, treba jemati z veliko mero zadržanosti, ker tudi Sokol ni obdelal vsega, temveč le tisto, kar je bilo znanega do leta 1962 oziroma filatelističnim zanesenjakom, kot jih je imenoval Pečar.

Naslednji članek na temo Lovrenca Koširja je Bojan Pečar objavil v reviji »7 D« 14. avgusta 1980 kot odgovor na prispevek Frantarja Znamkarja, ki je pisal o žalostni usodi našega rojaka Lovrenca Koširja, ki mu v tedanji Avstriji ni uspelo, da bi prodril s svojo zamisljivo o poštini znamki. Pečar Franti Znamkarju odgovarja, da bi bil že skrajni čas, da bi nehal napačno hvalisati Lovrenca Koširja in se seznanil z resnico! V nadaljevanju članka Pečar piše:

Nesporno je namreč ugotovljeno, da Lovrenc Košir nima nikakršnih zaslug pri uvedbi poštne znamke in da je njegov moralni lik tak, da je najboljši, če ga čimprej pozabimo (*prorežimska in germanizatorska dejavnost v uradu, katerega je upravljal v Zagrebu, malverzacije na delovnem mestu, zaradi katerih je bil Košir leta 1871 obsojen, suspendiran, zaprt, izpuščen iz zapore in leta 1872 upokojen*).

Na koncu tega članka Bojan Pečar Franti Znamkarju in vsem, ki jih zanima Koširjeva resnična podoba, svetuje da preberejo esej dr. Sokola pa tudi članke v zagrebškem »PTT radniku« (letnika 1979 in 1980), zagrebško »Filatelijo« (letnik 1979), beograjskega »Filatelista« (št. 186/187) itd. *Prepričan sem, da se po študiju vsega tega gradiva ne bo našel nihče, ki bi še objokoval »žalostno usodo našega rojaka Lovrenca Koširja*«, zaključuje svoj sestavek Bojan Pečar.

V rubriki »Zanimivosti« v časopisu Dnevnik je objavil naslednje:

Na osnovi materialov in ugotovitev so na seji predsedstva Hrvaške filatelistične zveze dne 11. januarja 1981 sklenili, da ne priznavajo Lovrencu Koširju kakršnihkoli zaslug za uvedbo poštne znamke. Združenju filatelističnih zvez Jugoslavije so

predlagali, da tudi ostale zveze sprejmejo enak sklep, kot sta ga doslej slovenska in hrvaška zveza, ter da o tem obvestijo domačo in inozemsko javnost.

Revija »Teleks« je v št. 29 dne 13. avgusta 1981 spet priobčila članek Bojana Pečarja, in sicer v rubriki »Odmevi« z naslovom Nekaj popravkov in dopolnil ter s podnaslovom: **Samo fantazija postavlja meje zbiralcem** kot odgovor na pisanje Vladimirja Ajdiča, ki je v svojem članku spet izrazil bogokletno misel, da je bil Lovrenc Košir idejni oče poštne znamke. Pečar v nadaljevanju piše, da so vsi filatelistični entuziasti, ki so v letih pred II. svetovno vojno in po njej dokazovali Koširjevo očetovstvo, nasledli povsem nedokazanim trditvam Amanda von Schweiger-Lerchenfelda v njegovi knjigi o poštni zgodovini iz leta 1902. Še več! Vse, kar so kjer koli našli zapisanega o Koširju, so vzeli za čisto zlato, nihče ni niti najmanj preverjal najdenih dokumentov. Zanimivo, da so za Pečarja in njemu podobne iz istih dokumentov resnični le tisti dogodki, ki Koširja kažejo v negativni luči, ko se mu očitajo malverzacije, germanofilstvo in prorežimska usmerjenost, ker je takrat Košir pisal uradne listine v nemškem jeziku. V nadaljevanju tega članka Pečar piše:

Če bi naši filatelistični zgodovinarji malo bolj študirali poštno zgodovino, bi lahko ugotovili, da sega rojstvo zamisli o poštni znamki prav do leta 1653, ko o Koširju še ni bilo ne duha ne sluha. Pozabili so na vlogo Renouarda de Villayera (1653), pa Josefa Haryja (1722), Curryja Gabriela Treffenberga (1823) in Jamesa Chalmersa (1834), da ne omenjam še vseh primerkov zalepk oziroma kuvert z natisnjenimi znamkami (Westfalia 1809, Sardinija 1818, Kitajska 1823 itd.).

Če Pečar ugotavlja, da v tistih časih še nikjer ni bilo Koširja, se lahko ugotovi tudi, da niti Rowlanda Hilla ne. Ali je tudi Hill po tej logiki od nekoga pobral zamisel o uvedbi poštne znamke?

Na koncu članka Pečar zapiše, da je Filatelistična zveza Slovenije zaradi vseh navedenih ugotovitev ukinila podeljevanje odličja »Lovrenc Košir« za zasluge pri razvoju slovenske filatelije. Namesto tega je uvedla novo odličje »Verigar« ter se tako dokončno odrekla vsem zaslugam Lovrenca Koširja.

V zadnjem članku, ki ga je Bojan Pečar priobčil v rubriki Filatelija v časopisu »Dnevnik« z naslovom **»Nič več potvarjanja zgodovine«** s podnaslovom **Resnica o Lovrencu Koširju**, pa je avtor priobčil vse znane poskuse uvedbe poštne znamke od leta 1653 do 1. 5. 1840, ko je v Veliki Britaniji izšla prva poštna znamka (črni penny). S tem zadnjim člankom je Bojan Pečar dokazal, da se je šele poglobil v študije vseh zgodovinskih poskusov zamisli o pisemski znamki, kjer navaja Koširjevo dokumentacijo, ki je bila znana do leta 1981, vključno z dokumentacijo, ki jo je Košir poslal upravi pošte leta 1836 in Mednarodni poštni zvezi v Bern leta 1874. Pri tem se je Pečar obregnil tudi ob samo predstavitev projekta, češ da se razlikujeta, in sicer tista iz leta 1836 in druga, predstavljena leta 1874 v Bernu. Če bi takrat imeli kopirne stroje, bi bila ta Pečarjeva ugotovitev na mestu, tako pa se nam zdi povsem logično, da projekta oblikovno ne moreta biti popolnoma identična.

Vsa ta Pečarjeva razmišljanja o Koširju spadajo v čas, ko se je človeka zelo hitro razglasilo za germanizatorja. Ker je bil uradni jezik v avstro-ogrski monarhiji nemščina, je Košir zato pač pisal v nemščini. Tudi Prešeren je v tistih časih na Dunaju obiskoval nemške šole in v uradu uradne spise pisal v nemškem jeziku. Žal pa je Koširjeva

pobuda za pisemsko znamko spadala v njegov službeni delokrog, medtem ko je Prešeren pesnil pesmi v slovenskem jeziku v svojem prostem času. In prav v tem je ta usodna razlika, da se je nekoga, ki je imel dobre zamisli na delovnem mestu, ni pa imel dobrih sponzorjev, lahko uničilo; saj je bil Košir dejansko precej konfliktna osebnost, kar kažejo tudi njegovi časopisni članki, v katerih se je prepiral s svojimi nasprotniki.

ZAKLJUČEK

Kot je bila življenjska pot Lovrenca Koširja valovanje in stalno premeščanje ne le v kraje po sedanji Sloveniji, temveč iz Kranjske v Italijo pa na Hrvaško v Zagreb in na Dunaj, takšno je bilo tudi delo njegovih biografov. Najprej je bil oče poštne znamke, potem nič, pa poštni reformator in še kakšen vzdevek bi se našel. Vse to priča, da je bil Košir zelo sposoben poštnofinančni strokovnjak in za tiste čase poliglot. Celo Bojan Pečar ga ocenjuje kot sposobnega poštnega reformatorja. Seveda to ni bil, ker Košir nikdar ni reformiral pošte kot institucije, temveč je bil reformator poštnih financ. Te so bile neposredno povezane tudi z vpeljavo pisemske ali poštne znamke, ki je poenostavila obračunavanje poštne poštne pošiljk. Vsi Koširjevi biografi so ga v svojih delih predstavili kot zelo konfliktno osebnost; nikdar ni bil zadovoljen niti s svojim delom, kaj šele z natančnostjo in pridnostjo svojih sodelavcev. Prav gotovo je to tudi eden od vzrokov, da se je povsod, kamor je prišel, prepiral in uveljavljal svoje vizije. Zato je imel tudi toliko problemov, ko je uveljavljal svojo idejo o poštni znamki pri c.-k. poštni upravi v takratni Avstro-Ogrski.

Šele 200 let po rojstvu dobiva Lovrenc Košir resnično podobo, ki mu gre. Biografija dr. Ernsta Bernardinija iz Avstrije je delo avtorja, ki se je najbolj poglobil v že znano dokumentacijo o Koširju, poleg tega je odkrival in našel še nove dokumente, ki pričajo, da je bil Košir resnično reformator poštnih financ in pobudnik ideje za vpeljavo poštne znamke. Tako kot so Avstrijci ponosni na Koširja, se moramo tudi Slovenci kot majhen narod zavedati, da moramo zaradi svoje majhnosti še bolj ceniti svoje sinove in hčere, če le-ti karkoli doprinesejo v svetovno zakladnico kulture, znanosti in umetnosti.

LITERATURA

1. J. Cerkvenik: Na rob 120-letnice smrti Lovrenca Koširja. Zbornik FD » L. Košir«, 1999, str. 13-17.
2. C. Kainz: Laurenz Koschier und die Idee der Beiefmarke. Bilten, Wien, 1979.
3. F. Kobal: Lovrenc Košir, ob 150-letnici njegovega rojstva. Referat, Ljubljana, 1954.
4. F. Kobal: Lovrenc Košir, Filatelija, št. 7-9, Zagreb, 1947.
5. F. Kobal: Lovrenc Košir, reformator poštanskog saobračaja. Referat na konferenci na Ministrstvu pošte, Beograd, 9. 9. 1950.
6. V. Sokol: Da li je Lovrenc Košir dokazao da je on idejni tvorac poštanske marke,
7. Revija PTT-arhiv, br.8/1962, Zagreb, str. 53-100.
8. BVB, Generaldirektion fuer die Post-und Telegraphenverwaltung: 100 Jahre oesterreichische Briefmarke. Wien, 1950.
9. B. Pečar: Članki v časopisih in revijah, Dnevnik, Teleks in 7D, Ljubljana, 1979-1981.
10. N. Rukavina: O stogodišnjici dolaska Košira u Zagreb. Almanah HFD, Zagreb, 1951.

Referat Klausa E. Eitnerja na simpoziju

Dr. Ernst Bernardini: „Laurenz Koschier – Wegbereiter der Briefmarke“

Wenn jedermann überzeugt ist, daß zu einem Thema bereits alles gesagt wurde, dann kommt bestimmt einer, der mit neuen Erkenntnissen aufwartet. Diese Weisheit kam mir in den Sinn, als ich die Manuskriptfassung der Biographie von Laurenz Koschier in die Hand bekam. Koschier hat danach bereits 1835 für Österreich die Idee zur Einführung von Briefmarken gehabt. Nun gilt es in der Philatelie jedoch bisher als unumstößliche Tatsache, daß die ersten Briefmarken in England 1840 erschienen, und daß diese von Rowland Hill eingeführt wurden. Warum dies gerade aber in England erfolgte, hat uns eigentlich weniger bekümmert. Und doch scheint mir, daß dies kein reiner Zufall gewesen sein mag.

In England vollzog sich in jenen Jahren der Übergang von ländlicher Wirtschaft und Manufaktur zur Industrialisierung. Dies wiederum begünstigte ein Klima der Reformen, und Reformen gab es im 18. Jahrhundert in England mehr als in anderen Ländern. Rowland Hill gehörte auch zu den Reformern. Er war ein begabter junger Mann, hielt Vorträge über Astronomie und hatte zahlreiche andere Ideen, wie z. B. den Transport von Gas mit Druck über kleine Leitungen, das Wiegen von Briefen, das Sortieren von Briefen in Postkutschen, die Kontrolle der Geschwindigkeit von Postkutschen usw. Schließlich bemühte er sich im Jahre 1836 um Reformen bei der Post. 1837 erschien eine private Denkschrift von ihm, betitelt „Die Postreform - ihre Bedeutung und Möglichkeiten für ihre Durchführung“.

Die Denkschrift von Hill zeigt, daß die Einnahmen der Post trotz hoher Gebühren seit Jahren fielen. Hill schlug unabhängig von der Entfernung eine einheitliche und im voraus zu bezahlende Inlandsgebühr von einem Penny vor für einen Brief mit einem Gewicht bis zu einer halben Unze (= 7,5 g). Das war in der Tat ein sehr mutiger Reformvorschlag. Trotzdem wurde er vom Parlament gegen starken Widerstand angenommen und es wurde ein Wettbewerb für Briefmarkenentwürfe organisiert. Das Ergebnis ist der „Penny Black“, die erste Briefmarke der Welt, die ab Anfang Mai 1840 verkauft wurde und seit 6. Mai 1840 gültig war.

*Klaus E. Eitner in I. Pirc
predstavlja knjigo dr. Ernsta
Bernardinija o Lovrencu Koširju*

Ich habe die Geschichte der ersten Briefmarke der Welt hier noch einmal in aller Kürze dargestellt um zu zeigen, was es mit der Einführung von Briefmarken durch Rowland Hill auf sich hatte. Wir brauchen dieses Wissen, um die Vorschläge von Laurenz Koschier beurteilen und zutreffend einordnen zu können. Hiermit befaßt sich das neue Buch von Dr. Ernst Bernardini aus Wien, der sich sehr eingehend mit dem Leben und Wirken des Laurenz Koschier beschäftigt hat.

Zunächst: Um wen handelt es sich bei Dr. Bernardini?

Bei Philatelisten in Österreich genießt der Name Bernardini hohe Wertschätzung. Bernardini entwickelte besondere Neigung, sich mit Koschier auseinanderzusetzen, und das kam nicht von ungefähr. Als begeisterter Postgeschichtler befaßt er sich vornehmlich mit Postgebühren. Das Österreich zur Zeit Koschiers bot hierfür besonders reiches Anschauungsmaterial, wenn man über die weitläufigen Postverbindungen nachdenkt, über die Österreich in den langen Jahren der Habsburger-Zeit verfügte. Zu Österreich gehörte damals bekanntlich u.a. Böhmen, Ungarn, das Herzogtum Krain, praktisch ganz Norditalien sowie ein großer Teil des Balkans. Über Triest liefen intensive österreichische Schiffsverbindungen in die Anrainerstaaten des Mittelmeeres. Das alles mitsamt den vielfältigen Regelungen von Posttarifen zählt zum besonderen Interessenbereich von Dr. Bernardini. Ganz natürlich, daß auch europaweite Postverbindungen hierzu zählten. Grundlage seiner Studien wurden für ihn die vertraglichen Regelungen zwischen den einzelnen Ländern, Postgebühren festzulegen und erheben. Dabei hatte zu wenig entrichtetes Porto im Regelfall eine Nacherhebung zur Folge. Die Studien über dieses spezielle und interessante Gebiet führten zu dem mit Dr. Pfalz gemeinsam verfaßten Buch über österreichische Nachportomarken.

Dr. Bernardini nahm in seiner beruflichen Zeit als Senatspräsident des Obersten Gerichtes in Österreich das Amt des zweithöchsten Richters wahr. In der organisierten Philatelie bekleidete er mehrere Jahre hindurch das Amt des Präsidenten des ehrwürdigen Wiener Philatelistenklubs Vindobona, im Kärntner Philatelistenklub ist er das einzige Ehrenmitglied.

Wenn sich also ein dermaßen ausgewiesener Jurist und Philatelist mit dem Leben und Wirken von Laurenz Koschier befaßt, hat das seine guten Gründe. Denn auch Koschier setzte sich zu seiner Zeit – und das ist jetzt rund 170 Jahre her – mit dem damals in Österreich angewandten System der Portoerhebung auseinander und kam unabhängig von Rowland Hill zu ähnlich mutigen Vorschlägen, jedoch mit dem kleinen Unterschied, daß er sie bereits fünf Jahre früher äußerte.

Grund genug für Bernardini, diesem Phänomen Koschier gründlicher nachzuspüren, als dies von einigen Autoren vor ihm unternommen wurde. Herausgekommen ist eine Biographie über das Leben und Wirken Laurenz Koschiers, die – und hier wage ich eine Prognose – in der Philatelie einen besonderen Stellenwert einnehmen wird. In dem neuen Buch wird in fast minutiöser Darstellung ein menschliches Leben nachgezeichnet, das vor 125 Jahren endete. In unbestechlicher Sachlichkeit vermittelt uns der Jurist Bernardini ein Bild nicht nur der Person Koschiers mit allen seinen Charaktereigenschaften, sondern auch der allgemeinen Lebensumstände des damaligen Österreich.

Um es deutlich und unmißverständlich zu sagen: Bei diesem neuen Buch handelt es sich um die erste Arbeit, die wirklich alle derzeit bekannten Quellen und Archive zu Laurenz Koschier ausschöpft, die sich mit allen wahren und unwahren Äußerungen über Koschier auseinandersetzt und gleichzeitig übertriebene oder tendenziöse Behauptungen auf ihr zutreffendes Maß zurückführt. Hierbei kommt

dem Juristen Bernardini seine berufliche Fähigkeit zu Hilfe, nur dann Rückschlüsse zu ziehen, wenn die Vermutungen dies erlauben, sonst aber lediglich von einer hohen Wahrscheinlichkeit zu sprechen. Der Lesbarkeit kommt dieses Vorgehen spürbar zugute, wirkt sich die Dokumentation doch wie eine gut aufgebaute Indizienkette aus und erzeugt somit für den Leser eine Spannung, die für ein biographisches Werk ungewöhnlich ist.

Schnell erschließen sich dem Leser die konservierenden und restaurativen Kräfte des zentralistisch regierten Österreich, in dem Staatskanzler Metternich bestimmte Reformen waren im Gegensatz zu England hier wenig zu spüren und auch nicht erwünscht.

Geradezu meisterhaft schildert Bernardini die Zeit der Postlogen, die in Wien und in weiteren größeren Städten des Kaiserreiches eine geheime Briefzensur ausübten. Die bei den Postämtern ankommenden Briefschaften wurden vor Weiterleitung systematisch kontrolliert und die Brieftexte überprüft bzw. abgeschrieben. Dies wurde nur möglich, weil der umständliche Abgleich und die Kontrolle des die Postämter belastenden Portos jeweils eine gewisse Zeit beanspruchte. Die aus den Briefschaften gewonnenen Erkenntnisse wurden an die höchsten Spitze des Staates weitergegeben, wobei Metternich sich hauptsächlich mit der ein- und ausgehenden Auslandspost beschäftigte. Die Briefzensur betraf Diplomatie und Hochadel, Redakteure, Schriftsteller und alle, die irgendwie in den Verdacht liberaler Anschauungen gerieten. Sie endete erst mit der Revolution 1848. Das Mißtrauen war somit allgegenwärtig und bildete keinen Nährboden für Reformen gleich welcher Art.

Dabei lag es geradezu in der Luft, das unübersichtliche Tarifsysteem zahlreicher Entfernungs- und Gewichtseinteilungen der damaligen Post in Österreich zu reformieren und vor allem zu vereinfachen. Insgesamt errechneten sich im Inlandsbereich kaum glaubliche 4032 Tarifpositionen!

Auch in dieser Darstellung erweist sich Bernardini als ein Meister. Jeder Leser dieses neuen Buches wird spüren, wie es der erfahrene Jurist versteht, komplizierte Zusammenhänge auf ihre wesentlichen Strukturen zurückzuführen und auf einfache Art begreiflich zu machen, ohne daß es in das Populistische abgleitet. In dieser Eigenschaft liegt eine der Stärken des Autors, ebenso auch seine Gabe, die unterschiedlichen Motive für das Verhalten von Menschen zu erforschen und zu begründen.

So erfahren wir mit zunehmender Lektüre in ebenso anschaulicher wie überzeugender Weise, von welcher Wesensart Laurenz Koschier gewesen sein mußte. Er erschließt sich uns als hochintelligent, wißbegierig, fleißig und ehrgeizig. Er muß wenigstens fünf Sprachen beherrscht haben: Deutsch, Slowenisch, Kroatisch, Italienisch und Ungarisch! Gleichzeitig lernen wir ihn kennen als einen mißtrauischen Einzelgänger, sehr auf das Geld bedacht bis zur Geldgierigkeit, verschoben und zur Selbstüberschätzung neigend, wobei die letzteren Charakterzüge sich mit zunehmendem Alter verstärkten.

Was jedoch geradezu überraschend wirkt ist die Tatsache, daß Koschier niemals in seinem Leben direkt im Postdienst gestanden hat. Und dieser soll in der Lage gewesen sein, einen Vorschlag für die Einführung von Briefmarken zu entwickeln?

Natürlich erklärt Bernardini auch dies gekonnt. Wir lernen so nebenbei etwas über die frühere Organisation der Postbehörden, insbesondere der Postbuchhaltung, in der Koschier beschäftigt war. Zur Zeit, als er 1835 den Vorschlag auf Einführung der Briefmarken vorlegte, bekleidete er in der Hofpostbuchhaltung den vorletzten Rang, also eine untergeordnete Position. Gleichwohl beschäftigte ihn der Umstand, daß dem österreichischen Staat regelmäßig beträchtliche Posteinnahmen entgingen, weil die unübersichtlichen Tarife eine Kontrolle über die einzuhebenden Postgebühren praktisch unmöglich machten.

Aus unserer heutigen Sicht hätte es nahe gelegen, die Tarife zu vereinfachen, wie es denn z.B. England mit der Einführung des Einheitsportos machte. Dies aber überstieg im damaligen Österreich die Vorstellungskraft eines jeden, auch wohl eines Koschiers. Statt dessen meldete sich ihm der Buchhalter. Und er überlegte sich ein System, mit dem die Kontrolle der Postgebühreneingänge wirksam erfolgen könnte und kam dabei auf eine Reform des postinternen Verrechnungssystems mit - wie er es ausdrückte - „künstlich angelegten, aufklebbaren Brieftaxstempeln, die nach Art gepreßter Siegeloblaten hergestellt werden sollten“.

Schon diese umständliche Ausdruckweise, die ein damals unbekanntes Produkt auf recht abstrakte Weise beschreibt, vermochte seine vorgesetzte Dienststelle nicht zu begeistern. Noch weniger waren seine Vorgesetzten wohl überzeugt worden, daß dieses neue System eine wirksame Kontrolle der Geldeingänge garantiere. Vor allem aber stach Koschier mit seinem Reformvorschlag in ein politisches Wespennest. Denn die Verwirklichung dieses Vorschlags hätte zur Folge gehabt, daß die umständliche und zeitraubende Prozedur der Abrechnung von Briefsendungen zwischen den Postämtern überflüssig würde und damit die Briefbeförderung schneller hätte werden können. Dies aber durfte nicht sein, denn dann blieb ja keine Zeit mehr für die Briefzensur.

Der Mißerfolg des Koschier'schen Vorschlages war somit vorprogrammiert, er war seiner Zeit zu sehr voraus. Und wie war wohl die Reaktion? Ziemlich ähnlich, wie es auch heute jemandem ergehen wird, der einen zwar guten Vorschlag macht, den aber keiner so richtig versteht und der auch nicht in das System passen will: Es melden sich die Bedenkenträger und sein Vorschlag wird zerredet, in einem Zentralstaat wird er sogar mundtot gemacht.

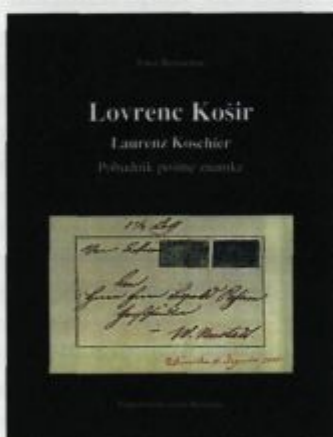
So geschah es auch mit Koschier. Man dankte ihm mit dürren Worten für seinen Vorschlag, der aber als nicht brauchbar zurückgewiesen wurde. Gleichzeitig versetzte man ihn umgehend aus der Zentrale in Wien in die Provinz nach Laibach. Damit hielt man sich den unerbetenen Reformers vom Leib. Dies muß den von sich überzeugten und ehrgeizigen Koschier sehr getroffen haben.

Dank der anschaulichen Darstellung von Bernardini erleben wir die ganze Tragik des Lebens von Koschier in derart eindringlicher Weise, als ob wir selbst Zuschauer seien. In der weiteren Folge werden die späteren Versuche von Koschier beschrieben, wie er immer wieder um Anerkennung seiner Idee bemüht ist, Eingaben einreicht, sogar an den österreichischen Kaiser und an das Königreich

Sachsen, und später 1874 an den Weltpostkongreß in Bern - alles vergebens. Koschier bleibt zeitlebens ein Pechvogel. Entweder kommt er zu früh oder zu spät.

Als ihm endlich in späteren Jahren durch den österreichischen Kaiser eine Auszeichnung winkt, kommt ein unberechtigter Betrugsvorwurf dazwischen und er landet im Kerker. Als er unschuldig freigesprochen wird, erhält er nicht mehr den einst für ihn vorgesehenen Orden. Dafür ereilt ihn familiäres Unglück. Innerhalb von vier Jahren sterben seine Frau und seine drei Söhne. Das alles machte ihn im Alter verbittert und wohl auch aggressiv, zumal er auch mit anderen Vorschlägen ebenfalls kein Glück hatte.

Alles dies bildet eine ungewöhnliche Lebensgeschichte und ist ebenso ungewöhnlich erforscht und nachgezeichnet. Hervorgehoben werden sollte auch der Umstand, daß nur spärliche Reste überliefert wurden und die in dem Buch vorgestellten Ergebnisse das Resultat einer jahrelangen und umfangreichen Recherche darstellen. Dem Eifer Bernardinis ist es auch zuzuschreiben, daß das Original der Eingabe von Koschier an den Weltpostverein, das bislang als verschollen galt, kurz vor der Schlußfassung des Buches wieder aufgefunden werden konnte. Das Buch von Bernardini liest sich ungemein spannend. Und ganz

Naslovnici dveh knjig dr. Ernsta Bernardinija o Lovrencu Koširju

nebenbei erschließt sich dem Leser die Erkenntnis, daß zu einem sehr frühen Zeitpunkt die Idee zur Herausgabe von Briefmarken tatsächlich von Laurenz Koschier stammt, geboren 1804 im heutigen Slowenien. Auch wenn die „aufklebbaren Briefftaxstempel“ einen ganz anderen Zweck hatten als wie von Rowland Hill beabsichtigt und auch nicht ausdrücklich für den Verkauf an das Postpublikum vorgesehen waren, sondern vermutlich von den Postbeamten im internen Dienst verwendet werden sollten, um die Gebühreneinnahmen sichern und kontrollieren zu können, handelt es sich im Ergebnis bei dem Vorschlag von Koschier aus heutiger Sicht eindeutig um Briefmarken zur Kennzeichnung der Freimachung von Briefen.

Jeder Leser des neuen Buches hätte dem Laurenz Koschier sicherlich mehr Erfolgserlebnisse gewünscht, leider wird aber immer wieder aufs neue enttäuscht. Umso mehr erschließt dem Leser wenigstens im Nachhinein der wahre Stellenwert von Koschier.

Kein Wunder, daß Jugoslawien dem Laurenz Koschier bereits 1948 fünf Sondermarken widmete als „Créateur Idéologique“ der Briefmarke – ein Vorgriff auf die erst in diesem Jahr bekanntgewordene Bestätigung durch Bernardini. Verständlich auch, daß Slowenien seinem verkannten Sohn vor seinem Geburtshaus in Unterluscha ein Denkmal aufstellte. Und konsequenterweise haben die Philatelisten im heutigen Slowenien die Forschungsarbeit von Bernardini großartig und selbstlos unterstützt, allen voran Prof. Cerkvenik. Aus diesen slowenischen Quellen stammen auch viele der Abbildungen im Buch.

Österreich ehrte Koschier zu seinem 100. Todesjahr mit einer Sondermarke als „Pionier der Briefmarke“. Überhaupt Österreich: Wie schön hätte es doch sein können, nicht nur als erstes Land eine Briefmarke nur für die Beförderung von Zeitungen herausgegeben zu haben, nicht nur als erstes Land die Postkarte eingeführt zu haben (obgleich der deutsche Heinrich von Stephan einen Vorschlag hierfür schon früher vorlegte, der aber als zu revolutionär abgelehnt wurde). Wie schön hätte es doch sein können, wenn Österreich auch das erste Land gewesen wäre, dem die Welt die Briefmarke verdankt hätte.

Bernardinis Buch stellt nunmehr im Erscheinungsjahr 2004 eine gelungene Krönung der bisherigen Würdigungen zum 200. Geburtsjahr von Koschier dar. Das Buch dient gleichfalls als sprechender Beweis für die Lebendigkeit der Philatelie des Alpen-Adria-Raumes, einer Kernregion europäischer Kultur, die verdienterweise erneut in das Blickfeld unserer Zeit gerückt wird.

Für den eiligen Leser ist eine Zeittafel zu Anfang des Buches hilfreich, die alle wesentlichen Ereignisse erfaßt und eine verlässliche Orientierung während der Lektüre bildet. Auch hierauf muß erst ein Bernardini kommen. Ich hätte mich bei mancher Lektüre anderer Werke postgeschichtlichen Inhaltes wahrlich leichter getan, wenn die Verfasser ihr Wissen ihn ähnlicher Weise aufbereitet hätten. Kompliment an den Autor Bernardini!

Ebenso nützlich sind auch zwei Anhänge an den eigentlichen Text des Buches. Der eine Anhang beschäftigt sich mit der Nachwelt des Laurenz Koschier. Es ist erstaunlich zu lesen, wer alles bereits über Koschier nach seinem Tode geschrieben hat – wahres und erdichtetes. Denn bereits nach Koschier's Tod war die damalige Quellenlage nicht besser als gegenwärtig mit der Folge, daß sehr viel voneinander abgeschrieben wurde, ohne den Erkenntniswert der Forschung wesentlich steigern zu können. Auf diesem Gebiet ist nun mit dem Buch von Bernardini ein Durchbruch gelungen.

Der zweite Anhang stellt eine zusammenfassende Darstellung der Vorgeschichte der Briefmarke dar, die sich in ihren verschiedenen Ansätzen bis in das Jahr 1653 zurückverfolgen läßt. Der Text dieses Anhangs basiert im wesentlichen auf einem Vortrag, den Dr. Bernardini vor vier Jahren in Wien anlässlich der WIPA 2000 bei einem Treffen der Royal Philatelic Society gehalten hatte. Es ist erstaunlich

nachzulesen, wie lange Zeit doch ein guter Gedanke braucht, um sich durchzusetzen. Dieser Teil hätte ebensogut auch der Biographie von Koschier vorangestellt werden können. Auf jeden Fall stellt er für das Buch eine Bereicherung dar.

OBISK ROJSTNE HIŠE IN SPOMENIKA LOVRENCA KOŠIRJA V SPODNJI LUŠI 13. JUNIJA 2004

Vsi udeleženci simpozija o Lovrencu Koširju so obiskali njegovo rojstno hišo in spominsko obeležje v Spodnji Luši. Spored pri spominskem obeležju je povezoval Jurij Svolfjšak.

Obisk Koširjevega spomenika v Spodnji Luši, 13. junija 2004

Obisk Koširjeve rojstne hiše v Spodnji Luši, 13. junija 2004

Zusammenfassung

Zum 200-jährigen Geburtstag und 125. Todestag von Lovrenc Košir – Wegbereiter der Briefmarke

Am 29. Juli 2004 sind 200 Jahre von der Geburt und am 7. August 125 Jahre vom Tod unseres Mitbürgers aus Spodnja Luša, Lovro Košir, vergangen. Er stellte schon im Jahr 1836 der Höchsten Hauptpostverwaltung in Wien seinen Vorschlag, die Postgebühr mit einer gummierten Briefmarke zu zahlen. Sein Vorschlag wurde leider zurückgewiesen.

Erst am 1. Juni 1850 führte man in den Ländern der damaligen Habsburger Monarchie die Briefmarke ein, was für Košir ein Alptraum war, auch noch im Jahr 1874, als er schon pensioniert war. In diesem Jahr wurde in Bern der Beschluss über die Gründung der Internationalen Postunion (UPU) gefasst, wohin Košir noch das letzte Mal seinen Vorschlag aus dem Jahr 1836 schickte, obwohl die englische Post auf den Vorschlag von Rowland Hill im Mai 1840 die erste Briefmarke ausgab. Die Postvertreter wollten sich in Bern nicht dafür erklären, wer der Initiator der Brief-

marke war. Für sie war wichtig nur die Tatsache, dass die englische Post am 6. Mai 1840 in London die erste Briefmarke – den schwarzen Penny (penny Black) ausgegeben hatte. Nach diesem Schlag konnte Košir nicht wieder auf die Beine kommen. Arm, krank und einsam starb er 1879 in Wiener Stadtarmenhaus.

Košir war in verschiedenen hohen Post- und Finanzämtern in Ljubljana, Venedig, Mailand, Zagreb und Wien tätig, wo er einige Reformen in Postfinanzen einführte.

Košir wäre vergessen geblieben, wenn der bekannte slowenische Philatelist und Finanzier Herr Ferdinand Kobal aus Ljubljana im Jahr 1939 nicht begann, sein Werk und Leben systematisch zu erforschen. Er nannte Lovro Košir den Vater der Briefmarke. Ferdinand Kobal starb im Jahr 1959.

Im Ex-Jugoslawien stellten die Forscher vom Koširs Nachlass nach dem Tod von Kobal fest, Košir sei Deutschtümpler gewesen, da er in deutscher Sprache geschrieben hatte. Er sei des Urkundenfälschens angeklagt und in Zagreb festgenommen worden. Er habe sich Verdienste nur um Einführung einiger Reformen der Postfinanzen erworben.

Zum 100. Todestag von Košir im Jahr 1979 hat die österreichische Post eine Sonderbriefmarke mit Koširs Porträt und Aufschrift »Lovrenc Košir – Pionier der Briefmarke« ausgegeben. Erst im selbstständigen Staat Slowenien wurde der Pionier und Wegweiser der Briefmarke ins rechte Licht gesetzt. Die Anregung kam auch diesmal aus Österreich, wo man Košir immer in Ehren hielt und wo man sich Koširs Erfindung aus dem Jahr 1836 bewusst war und auch dessen, welche Gelegenheit die Habsburger Monarchie versäumt hatte, die erste Briefmarke auszugeben. Herr Dr. Ernst Bernardini, Richter im Ruhestand, der in der Nähe von Split lebt, hat nach einer fünfjährigen Forschung von Koširs Dokumenten aus den Archiven in Wien, Zagreb, Leipzig, Ljubljana, Belgrad und Bern ein Buch über Koširs Lebensweg veröffentlicht. Die Biographie ist dank dem Philatelistischen Verein Slowenien und der Post Slowenien aus dem Deutschen ins Slowenische übersetzt worden. Auch seine Heimat Slowenien, der Philatelistische Verein Slowenien, die Gemeinde [kofja Loka, die Post Slowenien und der Philatelistische Verein Lovro Košir aus Škofja Loka haben sich dem großen Erfinder mit folgenden Veranstaltungen teilweise dankbar erwiesen:

Gradivo zbral urednik Loških razgledov Franc Podnar

Filatelistično gradivo o Lovrencu Koširju